

HET NIEUWE GLB

Naam: Jelmer Waaijer
Klas: 4DVO
Coach: Jan Breembroek
Datum: juni 2023

Titelpagina

Opdrachtgever: Aeres Hogeschool Dronten

Adres: De Drieslag 4

Plaats: Dronten

Begeleider: Jan Breembroek

Telefoonnummer: 0638606755

E-mail: j.breembroek@aeres.nl

Contactgegevens Begeleider Alfa Accountants

Naam: Bertus Dijk

Telefoonnummer: 0683552722

E-mail: bdijk@alfa.nl

Contactgegevens afstudeerstudent:

Jelmer Waaijer

Plaats: Geesteren

Adres: Schollinksweg 14

Telefoonnummer: 0623767652

E-mail: 3027212@aeres.nl

Opleiding: Agrarische Ondernemerschap en Dier- & Veehouderij

DISCLAIMER

Dit rapport is gemaakt door een student van Aeres Hogeschool als onderdeel van zijn/haar opleiding. Het is géén officiële publicatie van Aeres Hogeschool. Dit rapport geeft niet de visie of mening van Aeres Hogeschool weer. Aeres Hogeschool aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van de inhoud van dit rapport.

Voorwoord

Voor u ligt het afstudeeronderzoek dat gemaakt is aan het eind van de opleiding Agrarische Ondernemerschap en Dier- & Veehouderij. Dit rapport is uitgevoerd in samenwerking met Alfa Accountant Hardenberg.

Alle informatie is afkomstig van Alfa Accountants en is berekend, gemeten en aangevuld. De gegevens die benodigd zijn voor dit onderzoek zijn gebaseerd op verschillende wetenschappelijke bronnen. Alle bronnen zijn duidelijk aangegeven volgens de richtlijnen van APA. De mening van de auteur heeft geen invloed op de resultaten van het onderzoek.

Ik wil Bertus Dijk bedanken voor de goede samenwerking en begeleiding bij Alfa Accountants. Ik wil Alfa Accountants bedanken voor het beschikbaar stellen van de bedrijfsgegevens. Tenslotte wil ik Jan Breembroek bedanken voor de goede begeleiding en feedback tijdens mijn afstudeerperiode.

Inhoud

Voorwoord	3
Samenvatting.....	6
Summary	7
1. Inleiding	8
1.1 Geschiedenis.....	8
1.2 Het nieuwe GLB	9
1.3 Doelen	10
1.4 Hoe ziet het nieuwe GLB eruit?	10
1.4.1 GLMC1	10
1.4.2 GLMC2	10
1.4.3 GLMC3	10
1.4.4 GLMC4	11
1.4.5 GLMC5	11
1.4.6 GLMC6	11
1.4.7 GLMC7	12
1.4.8 GLMC8	12
1.4.9 GLMC9	12
1.4.10 GLMC10	13
1.5 Financiële vergoedingen.....	13
1.4.11 Eco-regeling	13
1.6 Onduidelijkheden voor landbouwers, de knowledge gap	14
1.7 Hoofd- en deelvragen.....	14
1.8 Doelstelling.....	15
2. Materiaal en methode.....	16
2.1 Aanpak.....	16
2.1 Wat zijn de bestaande situaties van de melkveebedrijven?	16
2.2 Hoe scoort het bedrijf in de uitgangssituatie?	17
2.3 Welke extra maatregelen kunnen genomen worden om in de categorie brons, zilver of goud te komen?	17
2.4 Wat zijn de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes?	17
2.5 Benodigdheden	18
3. Planning	19
4. Resultaten.....	20
4.1 Wat zijn de bestaande situaties van de melkveebedrijven?	20
4.1.1 Bestaande situatie melkveebedrijf in Bergentheim	20

4.1.2 Bestaande situatie melkveebedrijf in Coevorden	20
4.1.3 Bestaande situatie melkveebedrijf in Hellendoorn	21
4.1.4 Bestaande situatie melkveebedrijf in Diffelen	21
4.2 Hoe scoort het bedrijf in de uitgangssituatie?	22
4.2.1 Melkveebedrijf in Bergentheim.....	22
4.2.2 Melkveebedrijf in Coevorden	22
4.2.3 Melkveebedrijf in Hellendoorn	22
4.2.4 Melkveebedrijf in Diffelen.....	22
4.3 Welke extra maatregelen kunnen genomen worden om in de categorie brons, zilver of goud te komen?.....	23
4.3.1 Melkveebedrijf in Bergentheim.....	23
4.3.2 Melkveebedrijf in Coevorden	23
4.3.3 Melkveebedrijf in Hellendoorn	24
4.3.4 Melkveebedrijf in Diffelen.....	24
4.4 Wat zijn de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes?	24
4.4.1 Melkveebedrijf in Bergentheim.....	24
4.4.2 Melkveebedrijf in Coevorden	25
4.4.3 Melkveebedrijven in Hellendoorn en Diffelen	25
5. Discussie	26
6. Conclusie en aanbevelingen.....	27
6.1 Conclusie	27
6.2 Aanbevelingen.....	29
Bibliografie	30
Bijlage 1: hoofdoelen Europese strategisch plan verordening	32
Bijlage 2: waarden en punten per eco-activiteit	33
Bijlage 3: bestaande situatie melkveebedrijf in Bergentheim	34
Bijlage 4: bestaande situatie melkveebedrijf in Coevorden.....	35
Bijlage 5: bestaande situatie melkveebedrijf in Hellendoorn	36
Bijlage 6: bestaande situatie melkveebedrijf in Diffelen.....	37
Bijlage 7: extra maatregelen melkveebedrijf in Bergentheim	38
Bijlage 8: extra maatregelen melkveebedrijf in Coevorden.....	39

Samenvatting

Het Gemeenschappelijk landbouwbeleid, ook wel het GLB genoemd, moet ervoor zorgen dat er genoeg voedsel wordt verbouwd op een duurzame manier. De huidige milieudruk van de Nederlandse landbouw op de natuur in Nederland is te hoog, hierdoor ziet het GLB vanaf 2023 er anders uit. Het GLB vanaf 2023 zal toekomstbestendig boeren beter belonen. De uitbetaling bestaat uit een basispremie en een eventuele eco-premie. Er bestaan drie verschillende eco-premies, namelijk: brons, zilver en goud. De eco-premie kan behaald worden wanneer er wordt voldaan aan de eisen die in het onderzoek verder toegelicht worden. Het onderzoek is gebaseerd op vier melkveebedrijven. De vier bedrijven zijn gelegen in Bergentheim, Coevorden, Hellendoorn en Diffelen. Het gaan om een intensief bedrijf, twee extensieve bedrijven en een gemiddeld bedrijf. De onderzoeker heeft de volgende hoofdvraag opgesteld: “Wat is de financiële impact van de keuze voor brons, zilver of goud op de winstgevendheid van het melkveebedrijf?” Allereerst is er gekeken naar de bestaande situatie van de melkveebedrijven. Er wordt gekeken hoe het bedrijf scoort in de uitgangssituatie. Ook is er gekeken naar de extra maatregelen die genomen kunnen worden om in de categorie brons, zilver of goud te komen. Uiteindelijk worden de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes in beeld gebracht.

De twee extensieve bedrijven ontvangen in de uitgangssituatie de eco-premie goud. Het gemiddelde bedrijf ontvangt in de uitgangssituatie de eco-premie zilver. Voor dit bedrijf is het financieel aantrekkelijk om een aantal eco-regelingen toe te passen waardoor de eco-premie goud wordt ontvangen. Het intensieve bedrijf ontvangt in de uitgangssituatie alleen de basispremie. Voor dit bedrijf is het financieel het meest aantrekkelijk om een aantal eco-regelingen toe te passen waardoor de eco-premie zilver behaald wordt. In tabel 1 is de samenvatting van de vier melkveebedrijven te zien.

Tabel 1: samenvatting vier melkveebedrijven

Bedrijf	Bergentheim	Coevorden	Hellendoorn	Diffelen
Intensiteit Kilogram melk per hectare	18.228	24.567	10.393	13.762
Premie bij uitgangspositie	Zilver 19.330 euro 361,38 euro/ha	Basispremie 11.645 euro 271,33 euro/ha	Goud 19.973 euro 472,05 euro/ha	Goud 27.412 euro 457,01 euro/ha
Premie na veranderingen	Goud	Zilver	Geen verandering	Geen verandering
Financieel voordeel	3.508 euro	1.031,41 euro	Geen verandering	Geen verandering

Summary

The Common Agricultural Policy, also known as the CAP, must ensure that enough food is grown in a sustainable manner. The current environmental pressure of Dutch agriculture on nature in the Netherlands is too high, because of this the CAP will look different from 2023.

The CAP from 2023 will better reward future-proof farmers. The payment consists of a basic premium and an optional eco premium. There are three different eco-premiums, namely: bronze, silver and gold. The eco-premium can be achieved if the requirements that are further explained in the study are met. The research is based on four dairy farms. The four companies are located in Bergentheim, Coevorden, Hellendoorn and Diffelen. It concerns an intensive farm, two extensive farms and an average farm. The researcher formulated the following main question: "What is the financial impact of choosing bronze, silver or gold on the profitability of the dairy farm?" First of all, the existing situation of the dairy farms was examined. It looks at how the company scores in the starting situation. We also look at the extra measures that can be taken to get into the bronze, silver or gold category. Finally, the financial consequences of the individual choices are mapped out. In the initial situation, the two extensive companies receive the gold eco-premium. In the starting situation, the average company receives the silver eco-premium. It is financially attractive for this company to apply several eco-schemes through which the gold eco-premium is received. In the initial situation, the intensive farm will only receive the basic premium. For this company it is financially most attractive to apply several eco-regulations so that the silver eco-premium is achieved. Table 2 shows the summary of the four dairy farms.

Table 2: Summary of the four dairy farms

Company	Bergentheim	Coevorden	Hellendoorn	Diffelen
Intensity kilograms of milk per hectare	18.228	24.567	10.393	13.762
Premium at starting position	Silver 19.330 euros 361,38 euros/ha	Basic premium 11.645 euros 271,33 euros/ha	Gold 19.973 euros 472,05 euros/ha	Gold 27.412 euros 457,01 euros/ha
Premium after changes	Gold	Silver	No changes	No changes
Financial advantage	3.508 euros	1.031,41 euros	No changes	No changes

1. Inleiding

Het Gemeenschappelijk landbouwbeleid, ook wel het GLB genoemd, moet ervoor zorgen dat er genoeg voedsel wordt verbouwd op een duurzame manier. De consument moet voor redelijke prijzen landbouwproducten kunnen kopen, daarnaast moeten boeren een behoorlijk inkomen hebben. Landbouw speelt binnen de Europese Unie een belangrijke rol, ongeveer 40 procent van de begroting van de Europese Unie wordt besteed aan de landbouw. Het geld dat de EU beschikbaar stelt wordt voornamelijk besteed aan subsidies, hierdoor kan er veel invloed uitgeoefend worden op het Europese Landbouwbeleid.

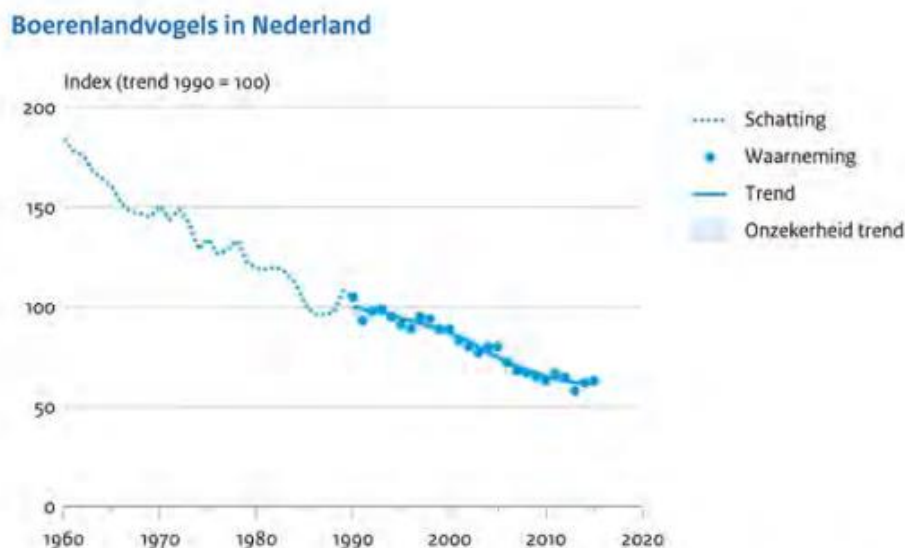
1.1 Geschiedenis

Het landbouwbeleid bestaat al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw, de aanleiding hiervan waren de voedseltekorten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het doel van de Europese Unie was om zelfvoorzienend te zijn op het gebied van voedsel en daarmee zo min mogelijk afhankelijk te zijn van landen buiten Europa. Kort na de Tweede Wereldoorlog werd het GLB opgericht. Nederland was belangrijk bij het oprichten van het beleid, de Nederlandse eurocommissaris Sicco Mansholt was een van de grondleggers van dit beleid (Europa Nu, 2023). Het beleid zorgde ervoor dat de interne handelsbarrières werden opgeheven. Agrariërs kregen vanaf dat moment een minimumprijs voor de producten, ook werd de afzet gegarandeerd. Door de gegarandeerde afzet werden productie verhogende technieken gebruikt. Bedrijfsontwikkelingen en productie verhogende technieken werden vaak gesubsidieerd, dit leidde tot enorme stijgingen van producties ongeacht of er vraag naar was. De daaropvolgende jaren ontstonden er veel voedseloverschotten, deze overschotten werden goedkoop gedumpt op de wereldmarkt. Nederlandse boeren hadden hier minder last van, de Nederlandse boeren werden namelijk gesubsidieerd. Derdewereldlanden konden niet op tegen de gesubsidieerde producten uit de Europese Unie, er ontstond een oneerlijke concurrentie. In 1992 vond er een hervorming plaats voor het GLB, de MacSharry-hervormingen. De hervorming was gericht op het oplossen van bovenstaande problemen. Subsidies waren eerst gericht op de productie, na de hervorming waren de subsidies afhankelijk van de hoeveelheid land die de boer in bezit had. De subsidies werden losgekoppeld van productie en gekoppeld aan de ondersteuning van producten (van Doorn, 2017). De drang om grote hoeveelheden te produceren werd hiermee verlaagd. Vanaf de hervorming waren grote boerenbedrijven verplicht om een deel van het land niet in gebruik te nemen, dit zorgde voor een terugdringing van de voedseloverschotten. In 2000 werden de Agenda 2000-hervormingen doorgevoerd, dit legde de basis voor de complete ontkoppeling van de prijsafhankelijke steun. Vanaf dit jaar was er meer aandacht voor het milieu. Vanaf 2003 was de inkomenssteun afhankelijk van de mate waarin boeren rekening houden met de standaarden voor dierenwelzijn, milieubescherming en voedselveiligheid. In 2008 werd de verplichting om grond braak te leggen afgeschaft. Ook werd het beleid aangepast waardoor boeren bij economische neergang niet te zwaar geraakt worden. De directe betalingen aan boeren werden geminimaliseerd, het geld werd vanaf nu meer besteed aan plattelandontwikkelingen. De maatregelen moesten ervoor zorgen dat het GLB meer ging doen aan de klimaatveranderingen en watermanagement. In 2013 ligt het GLB van de EU onder vuur. Critici klagen over de hoge kosten en de subsidies werken handels belemmerend (Westerink - Petersen, 2010). In 2013 vond er een hervorming plaats, er was hierbij een gelijkere verdeling waarbij de grotere landbouwbedrijven minder gefinancierd werden. De grootschalige bedrijven die gericht zijn op industriële productie gingen het moeilijker krijgen (Lox, Rijnksk, van der Star, & Timmers, 2021).

Ook werden jonge ondernemers gesteund voor een loopbaan in de landbouw. Vanaf 2015 komt er een nieuw systeem van betalingsrechten, er wordt een vast bedrag per hectare uitbetaald.

1.2 Het nieuwe GLB

De milieudruk van de Nederlandse landbouw op de natuur in Nederland is te hoog. Het gebruik van mest, gewasbeschermingsmiddelen, verdwijnen van landschapselementen en het intensief gebruiken van het land hebben een negatieve invloed op de flora en fauna van het agrarische gebied. In figuur 1 is te zien dat het aantal boerenlandvogels minder wordt in Nederland (CLO, 2022).

Figuur 1: boerenlandvogels in Nederland

Vanaf 2023 zal het GLB er anders uit zien, het nieuwe GLB gaat in vanaf 1 januari 2023 (Schouten, 2022). In Nederland zijn er grote uitdagingen op het gebied van klimaat, natuur en milieu. Het nieuwe GLB is gericht op deze uitdagingen. Het GLB vanaf 2023 zal toekomstig boeren beter belonen (Arvalis, 2022). Er zijn subsidies gericht op agrariërs die inspanning verrichten om de omslag te maken naar een duurzame bedrijfsvoering. Al vele jaren behoort de Nederlandse landbouw tot de meest innoverende landbouw ter wereld. Er wordt gezorgd voor veilig, gezond en betaalbaar voedsel, ook wordt de leefbaarheid van het platteland geoptimaliseerd door de landbouwers.

De landbouwproductie die jarenlang gericht was op kostenverlaging en productieverlaging heeft voor veel nieuwe uitdagingen gezorgd voor de Nederlandse landbouwers. De biodiversiteit, kwaliteit van drinkwater en de diversiteit van het landschap is de laatste jaren verslechterd. De gevolgen van klimaatverandering, het broeikaseffect, toename van extreem weer en de afname van biodiversiteit zorgen voor veel veranderingen.

In Nederland is een transitie nodig in de landbouw. De maatregelen die hiervoor nodig zijn verschillen per sector, per gebied en per boer. In het Nationaal Strategisch Plan (NSP) worden de grote bindende afspraken weergegeven.

1.3 Doelen

Vanaf 2023 zijn er een aantal doelen opgesteld in het Nederlandse NSP. Europa wil met het nieuwe GLB de volgende doelen behalen:

- Landbouwers ondersteunen, de landbouwproductiviteit verbeteren en voor een stabiele voorziening van betaalbare levensmiddelen zorgen.
- De landbouwers van de Europese Unie een redelijk inkomen garanderen.
- Het klimaat beschermen en het duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen bevorderen.
- Plattelandsgebieden en landschappen in de hele EU in stand houden.
- De plattelandseconomie levensvatbaar houden door de werkgelegenheid in de landbouw, agrovoedingsindustrie en aanverwante sectoren te stimuleren.

In Bijlage 1 zijn de drie hoofdoelen en negen specifieke doelen voor het GLB te zien. Deze doelen zijn opgesteld in de Europese strategische plan verordening, die vormt het kader voor het NSP.

1.4 Hoe ziet het nieuwe GLB eruit?

Vanaf 2023 worden op alle hectares landbouwgrond die een landbouwer in beheer heeft een basisbetaling uitbetaald, de huidige basis- en vergroeningspremie komt te vervallen. Om een betaling te ontvangen moet er voldaan worden aan de basiseisen die vastgelegd zijn in de goede landbouw en milieuconditie's (GLMC's), ook wel conditionaliteiten genoemd. Er is een lijst met daarin totaal tien GLMC's, hieronder zijn de GLMC's verder toegelicht (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2022).

1.4.1 GLMC1

GLMC1 houdt in dat het oppervlakte blijvend grasland gelijk moet blijven. Blijvend grasland zorgt ervoor dat koolstof wordt vastgehouden en voorkomt CO₂-uitstoot. Het percentage grasland in Nederland was in 2021 54%. Ongeveer 70% van het percentage grasland was blijvend grasland (CLO, 2022). Elk jaar wordt het percentage blijvend grasland gemeten, dit wordt vergeleken met referentiejaar 2018. Tot en met 2027 mag het percentage blijvend grasland in Nederland niet meer dan 5% dalen (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2022).

1.4.2 GLMC2

GLMC2 houdt in dat Veenweiden en wetlands beschermd moeten worden. Als veen niet in contact komt met de buitenlucht blijven kooldioxide en nutriënten in de bodem. Heeft de landbouwer niet-vrij-afwaterende veengrond en ligt dit ongeveer één meter boven het Normaal Amsterdams Peil? Dan mag de landbouwer niet afwijken van het vastgestelde waterpeil van het gebied.

1.4.3 GLMC3

GLMC3 houdt in dat stoppels niet verbrand mogen worden. Door stoppels te laten staan, blijven organische stoffen in de bodem. De bodemkwaliteit en biodiversiteit wordt door deze maatregel verbeterd.

1.4.4 GLMC4

GLMC4 houdt in dat er bufferstroken langs waterlopen gerealiseerd moeten worden. Op een bufferstrook mag de landbouwer geen mest of gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, hiermee wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater verbeterd. Brede bufferstroken van 3,5 meter verminderen de depositie van actieve stof met 75 tot 95% (van Dijk, Clevering, & van der Schans, 2003). De volgende bufferstroken zijn verplicht langs de waterlopen:

- Bufferstroken langs waterlopen van ecologisch kwetsbare waterlopen zullen vijf meter breed zijn.
- Bufferstroken langs waterlopen die vallen onder de Kaderrichtlijn Water zullen vijf meter breed zijn.
- Bufferstroken langs andere waterlopen zullen drie meter breed zijn.
- De bufferstroken bij sloten die tussen 1 april tot 1 oktober droog zijn zullen een meter breed zijn.

De bufferstroken langs waterlopen van ecologisch kwetsbare waterlopen kunnen wijzigen van vijf meter naar drie meter, dit kan alleen als de bufferstroken samen op een perceel meer dan 4% van de oppervlakte van het perceel zijn.

1.4.5 GLMC5

GLMC5 houdt in dat er minder erosie moet plaatsvinden. Minder erosie betekent een betere bodemvruchtbaarheid. Deze norm is alleen van toepassing in een aangewezen gebied in de regio Limburg. Erosie zorgt ervoor dat er meer water en grond wordt afgespoeld, dit is op lange termijn niet goed voor de vruchtbaarheid van de bodem. Om erosie tegen te gaan zijn de volgende maatregelen verplicht:

- De landbouwer bewerkt de grond tot minimaal 15 centimeter.
- De landbouwer wist trekker sporen.
- Een landbouwperceel met een hellingspercentage van 18% of meer wordt uitsluitend gebruikt als grasland.

1.4.6 GLMC6

GLMC6 houdt in dat er een minimale bodembedekking moet plaatsvinden. Met een minimale bodembedekking wordt de bodem beschermd waardoor de nutriënten in de bodem blijven. In de zomer zaait de ondernemer op percelen die uit productie zijn genomen een groenbemester, dit wordt uiterlijk 31 mei ingezaaid. In de herfst en winter zijn de volgende vier regels van toepassing op de bodembedekking:

- Op kleigrond wordt de tussen 1 augustus en 30 november minimaal 8 weken 80% van het bouwland bedekt. Op zware kleigrond wordt tussen 1 augustus en 1 november minimaal 6 weken 80% van het bouwland bedekt. De bedekking wordt gedaan met gewassen of gewasresten.
- Vanaf 16 september tot 1 februari mag grasland of een blijvende teelt niet vernietigd worden. Een uitzondering is onder andere dat er na het vernietigen bloembollen geteeld worden.
- Van 1 oktober tot 1 februari is het verplicht om een vanggewas te telen op löss, zand en veen. Het gaat hierbij om een teelt op bouwland anders dan gras.

1.4.7 GLMC7

GLMC7 houdt in dat de gewassen op bouwland geroteerd moeten worden. Gewasrotatie is immers goed voor de bodemgezondheid, de structuur van de bodem wordt verbeterd en ziektes worden voorkomen. Door de oorlog in Oekraïne gaat de GLMC7 norm pas in 2024 in werking, dit betekent dat er in 2024 wordt gekeken naar de gewassen in 2023. Vanaf 2023 zijn zullen de volgende eisen tellen:

- Op minimaal 1/3 van het bouwland wordt elk jaar een ander hoofdgewas geteeld, of er wordt een volgteelt geteeld na de hoofdteelt.
- Eens per vier jaar wordt een ander gewas als hoofdteelt geteeld.
- Eens per vier jaar zal er op zand- en lössgrond een rustgewas als hoofdteelt geteeld worden, vanaf 2027 zal dit eens per drie jaar worden.

Het bouwland van de landbouwer is ook vrijgesteld wanneer er wordt voldaan aan de volgende punten:

- Meer dan 75% van het totale bouwland wordt gebruikt voor de teelt van grassen, kruidachtige voedergewassen, braak en vlinderbloemige gewassen.
- Meer dan 75% van het totale bouwland wordt gebruikt voor de teelt van blijvend grasland, grassen, kruidachtige voedergewassen of natte teelt.
- De landbouwer een biologische boer is.
- De landbouwer meedoet aan het Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer.

1.4.8 GLMC8

GLMC8 houdt in dat er niet-productie bouwland en landschapselementen ontstaan. Op niet-productieve bouwland ontstaan leefgebieden voor dieren en planten, dit zal de biodiversiteit verbeteren. De verplichting om 4% van het bouwland niet productief te laten is dit jaar niet van toepassing door de oorlog in Oekraïne. In 2023 geldt de norm om op maximaal 96% van het bouwland mais of soja te telen. De volgende normen zijn wel van toepassing in 2023:

- Landschapselementen in stand houden.
- Niet snoeien tijdens de broedperiodes.

Er zijn een aantal mogelijkheden om het bouwland niet-productief te laten zijn:

- De 4% kan ingevuld worden met landschapselementen, zoals bomenrijen, houtwallen of sloten. Ook kan het ingevuld worden met elementen, zoals akkerranden, groene braak of bufferstroken.
- Er kan gekozen worden om 7% van het bouwland niet productief te laten zijn, 4% hiervan kan dan ingevuld worden voor de eco-activiteiten.

1.4.9 GLMC9

GLMC9 houdt in dat ecologisch kwetsbaar blijvend grasland beschermd moet worden, dit grasland mag niet geploegd of omgezet worden. Ecologische graslanden liggen in de Natura-2000 gebieden volgens de habitatrichtlijn.

1.4.10 GLMC10

GLMC10 houdt in dat op een bufferstrook geen gewasbeschermingsmiddel of mest gebruikt mag worden. De kwaliteit van het oppervlaktewater wordt hiermee verbeterd. De bufferstrook is minimaal een meter breed bij sloten die tussen 1 april en 1 oktober droog zijn.

1.5 Financiële vergoedingen

De inkomenssteun voor het nieuwe GLB lijkt op de basisbetalingen uit de voorgaande jaren. De landbouwer krijgt uitbetaald voor elke hectare subsidiabele grond die in beheer is, dit wordt de basispremie genoemd. De basispremie bedraagt ongeveer 220 euro per subsidiabele hectare landbouwgrond. Voor de eerste veertig hectare landbouwgrond wordt een extra bedrag betaald van ongeveer 54 euro per hectare. De precieze bedragen worden in november 2023 bekend gemaakt (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2022).

Er zijn een aantal voorwaarden voor uitbetalen van de basispremie en extra betaling (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2023):

- De uitbetaling vindt alleen plaats wanneer het uit te betalen brutobedrag minimaal 500 euro is.
- De ondernemer is een actieve landbouwer en het bedrijf staat met een landbouwactiviteit ingeschreven bij KVK. De landbouwactiviteit moet de hoofdactiviteit zijn van het bedrijf.
- De landbouwer houdt zich aan de voorwaarden voor landbouwgrond.
- De landbouwer houdt zich aan de conditionaliteiten.

De landbouwer meldt het bedrijf voor deze regeling eerst aan, dit wordt gedaan door middel van de Gecombineerde opgave. De opgave kan gedaan worden vanaf 1 maart tot en met 15 mei 2023. De definitieve aanvraag kan gedaan worden tussen 15 oktober en 30 november 2023, de landbouwer weet op dat moment precies wat er geteeld is. In de periode tussen 15 mei en 15 november kan de landbouwer de aanmelding nog wijzigen in de Gecombineerde opgave. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert het hele jaar controles uit. De controles worden gedaan door percelen en gewassen te monitoren. De definitieve beslissing van goedkeuring wordt ontvangen tussen 1 december 2024 en 30 juni 2024.

1.4.11 Eco-regeling

In het GLB van 2023 kan de landbouwer eco-regeling aanvragen, dit is een extra betaling boven op de basispremie. Door mee te doen aan de eco-regeling wordt er gezorgd voor verbetering van klimaat, bodem en lucht, water, landschap en biodiversiteit. Voor elk doel zal de landbouwer een aantal punten moeten behalen, dit kan behaald worden door een aantal eco-activiteiten uit te voeren op het landbouwperceel.

Als landbouwer kan er gekozen worden uit drie verschillende eco-premies, namelijk: brons, zilver of goud. Om de eco-premies te behalen, moet er een bepaalde drempelwaarde behaald worden door middel van eco-activiteiten. De drempelwaarde kan op de volgende manier berekend worden:

- Brons: €60 x totaal aantal subsidiabele hectare
- Zilver: €100 x totaal aantal subsidiabele hectare
- Goud: €200 x totaal aantal subsidiabele hectare

De landbouwers kunnen eco-premies ontvangen wanneer de vijf doelen behaald zijn die bijbehorend zijn aan de te behalen premie. Ook moet de drempelwaarde bijbehorend aan de premie gehaald zijn. Aan de eco-premies brons, zilver en goud zitten punten aangekoppeld die gehaald moeten worden zodat het doel gehaald wordt. Hoe hoger de premie, hoe hoger het aantal punten per doel. Ook is de drempelwaarde hoger naarmate de premie hoger wordt. De punten voor de vijf doelen en de bedragen voor de drempelwaardes zijn gekoppeld aan de eco-regelingen.

De waardes en punten per hectare zijn weergegeven in Bijlage 2. De landbouwers zullen in eerste instantie kijken welke premie er behaald wordt zonder veranderingen aan te brengen aan de landbouwgrond. Wanneer de ondernemer de premie behorend bij brons behaald en de landbouwer wil graag goud behalen, dan zullen extra eco-activiteiten geëist worden. Door de extra activiteiten worden meer punten behaald en wordt de premie verhoogd.

1.6 Onduidelijkheden voor landbouwers, de knowledge gap

Het is momenteel een onduidelijke periode voor veel landbouwers. Het nieuwe GLB gaat van start en alles moet geregeld worden om de beoogde premies te behalen. Het is nog niet voor iedereen inzichtelijk welke premie op dit moment behaald wordt. Ook is het niet duidelijk welke veranderingen gedaan moeten worden om bijvoorbeeld tot brons, zilver of goud te komen. Allereerst zijn de maatregelen die genomen moeten worden voor het behalen van een hogere eco-premie niet inzichtelijk. Ook is de financiële impact van de keuze niet duidelijk.

1.7 Hoofd- en deelvragen

Aan de hand van de onduidelijkheden voor landbouwers heeft de onderzoeker de volgende hoofdvraag opgesteld: “Wat is de financiële impact van de keuze voor brons, zilver of goud op de winstgevendheid van het melkveebedrijf?”

Om de hoofdvraag te beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Wat zijn de bestaande situaties van de melkveebedrijven?
- Hoe scoort het bedrijf in de uitgangssituatie?
- Welke extra maatregelen kunnen genomen worden om in de categorie brons, zilver of goud te komen?
- Wat zijn de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes?

1.8 Doelstelling

Om te zorgen dat het onderzoek niet te breed wordt is de keuze gemaakt om het onderzoek te richten op melkveehouders. Melkveehouders vallen onder de term landbouwers. Door alleen melkveehouders te kiezen worden andere landbouwers zoals akkerbouwers en fruittellers niet meegenomen in het onderzoek. De uitkomst van dit onderzoek is van belang voor melkveehouders om een keuze te kunnen maken. Door de hoofd- en deelvragen goed te beantwoorden, weten de ondernemers welke impact de keuze voor brons, zilver of goud heeft. Uiteindelijk wordt er een inzicht gegeven in de winstgevendheid bij bepaalde keuzes. De auteur van dit rapport verwacht dat melkveehouders meer extra kosten zullen moeten maken dan de opbrengsten bij goud zullen zijn. Wanneer een ondernemer de gouden premie wil behalen zullen er veel veranderingen moeten plaatsvinden die ten nadele komen op de winstgevendheid. Ook voor brons en zilver zal dit onderzoek uitsluitsel geven over de winstgevendheid.

2. Materiaal en methode

Om de hoofd- en deelvragen te beantwoorden is een kwalitatief en een kwantitatief onderzoek uitgevoerd. Bij de eerste drie deelvragen ging het vooral om een kwalitatief onderzoek, de deelvragen zijn voornamelijk beschrijvend beantwoord. Ook kwam er een stukje rekenen met een Excelmodel in voor. De laatste deelvraag was voornamelijk een kwantitatief onderzoek, door een cijfermatige inschatting van de financiële gevolgen. Er wordt in dit hoofdstuk per deelvraag uitgelegd hoe het onderzoek er uit ziet en wat de benodigdheden zijn.

2.1 Aanpak

In dit onderzoek zijn de resultaten verwerkt van vier melkveebedrijven. De onderzoeker had vier bedrijven geselecteerd, namelijk: een intensief bedrijf, twee extensieve bedrijven en een gemiddeld melkveebedrijf. Er zijn twee extensieve bedrijven meegenomen in het onderzoek. Extensieve bedrijven hebben doorgaans niet veel of geen veranderingen nodig om de eco-premie goud te behalen. Door twee bedrijven geselecteerd te hebben, heeft de onderzoeker gekeken als er daadwerkelijk geen veranderingen nodig zijn bij een extensieve bedrijfsvoering. Om dit onderzoek uit te voeren had de onderzoeker de beschikking over de BAS-rapportages en Gecombineerde opgaves van Alfa Accountants. Een BAS-rapportage is een monitoringsrapport om agrarische ondernemers inzicht te geven in de cijfers van het bedrijf. Het gaat niet alleen om financiële cijfers, maar ook om technische- en duurzaamheidskengetallen (Geboers, 2023). In dit rapport komen de belangrijkste gegevens naar voren die benodigd zijn voor het onderzoek. De Gecombineerde opgave is de jaarlijkse opgave voor agrarische ondernemers. Met deze opgave leveren de ondernemers gegevens aan bij RVO voor de landbouwtelling, de mestwetgeving en diverse subsidies (van den Hengel, 2022). Allereerst werd er gekeken naar de bestaande situaties van de melkveebedrijven. Verder werd er gekeken of de ondernemers van de melkveebedrijven de basispremie behalen. Daarnaast werd er gekeken naar de maatregelen die de melkveehouders moeten nemen om in de categorie brons, zilver of goud te komen. Tenslotte werden de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes in beeld gebracht. De kosten die gemaakt werden voor een bepaalde keuze werden afgewogen tegen de verwachte winst bij een keuze. De berekeningen voor de keuze van brons, zilver of goud zijn in een Excelmodel van Alfa Accountants gezet. Door middel van dit Excelmodel is precies berekend welke veranderingen de melkveehouder moet invoeren zodat de premie behaald werd.

2.1 Wat zijn de bestaande situaties van de melkveebedrijven?

Allereerst was het belangrijk om te weten wat de bestaande situaties zijn van de drie melkveebedrijven. Doormiddel van een BAS-rapportage komen de belangrijkste gegevens in beeld, hierdoor wordt de bestaande situatie inzichtelijk. Enkele gegevens die benodigd waren voor dit onderzoek zijn:

- Kilogram melk per hectare
- Hectares grond in beheer
- Percentage grasland
- Biologisch of gangbare veehouderij
- Weidegang of geen weidegang

Bovenstaande punten waren belangrijk om een goede indruk te krijgen van de bedrijven. De gegevens werden uit de BAS-rapportages gehaald. Het aantal kilogrammen melk per hectare was een belangrijke maatstaaf.

Door het aantal hectares grond in beheer te weten was het duidelijk met hoeveel hectares er gerekend werd binnen het GLB. De premies worden namelijk uitbetaald per hectare landbouwgrond in eigen beheer. Het percentage grasland was van groot belang. Grasland heeft immers een grotere waarde dan maïsland voor de eco-regelingen, waardoor de ondernemer een hogere premie per hectare kan ontvangen. In het onderzoek ging de onderzoeker ervan uit dat de melkveehouders beschikken over 4% bufferstroken, dit is de maximale hoeveelheid bufferstroken die een melkveehouder kan hebben. Door te weten of het melkveebedrijf biologisch is of niet, werd duidelijk of de melkveehouder een extra premie kreeg voor het runnen van een biologisch melkveebedrijf. Ook was het belangrijk om te weten of weidegang werd toegepast op het melkveebedrijf. Weidegang is namelijk een eco-regeling waarmee veel punten behaald kunnen worden.

2.2 Hoe scoort het bedrijf in de uitgangssituatie?

Allereerst werd de basissituatie van de gemiddelde bedrijven in het Excelmodel van Alfa accountants gezet. Dit model is gemaakt door bedrijfskundigen van Alfa en daarmee berekenen medewerkers van Alfa de GLB-premies van de klanten. Wanneer de basissituatie bekend was, werd er gekeken of de basispremie behaald is. Wanneer het niet behaald werd zou de onderzoeker in het Excelmodel gaan berekenen welke veranderingen de ondernemers konden toepassen op het melkveebedrijf. Door eventuele veranderingen zou de melkveehouder de basispremie wel kunnen behalen. Denk hierbij aan een grasperceel inzaaien met kruidenrijk grasland.

2.3 Welke extra maatregelen kunnen genomen worden om in de categorie brons, zilver of goud te komen?

De ondernemers streven naar een zo hoog mogelijke premie. Vele ondernemers zullen de basispremie halen zonder veranderingen, door een groot aandeel graslandgrasland. Ondernemers kunnen de keus maken tussen brons, zilver of goud. Wanneer een ondernemer van de basispremie naar goud wil, zullen er veel eco-regelingen toegepast moeten worden. De onderzoeker van dit rapport heeft berekend welke veranderingen nodig waren om in brons, zilver of goud te komen. Dit werd gedaan door de gegevens uit het Bas-rapportage toe te voegen in het Excelmodel, hier konden veranderingen aangebracht worden binnen de eco-regelingen.

2.4 Wat zijn de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes?

Het GLB draait voor de ondernemer om de financiële gevolgen. Een zo hoog mogelijke premie behalen zonder eventuele veranderingen zou gunstig zijn. Er zullen ook veel ondernemers zijn die het bouwplan fors moeten veranderen, denk hierbij aan een hectare maïs vangen voor een hectare zonnebloemen. De ondernemer krijgt nu voor alle hectares een hogere premie, maar de inkomsten van een hectare maïs worden niet meer ontvangen. Het is belangrijk om de totale kosten en opbrengsten in beeld te brengen. De complete financiële gevolgen zijn in het vervolg van dit onderzoek duidelijk in beeld gebracht.

2.5 Benodigdheden

Om de hoofdvraag van dit onderzoek te beantwoorden waren niet veel materialen nodig. De benodigdheden voor dit onderzoek waren drie BAS-rapportages, drie Gecombineerde opgaves en een GLB-rekenmodel. Door gebruik te maken van deze twee onderdelen is het onderzoek uitgevoerd. Ook waren er geen interviews nodig met ondernemers.

3. Planning

In dit hoofdstuk is de planning van het afstudeerwerkstuk te zien. Het vooronderzoek is woensdag 15 februari ingeleverd, 23 februari was de uitslag hiervan bekend. Vanaf 23 februari is er verder gewerkt aan het onderzoek. Tijdens de stage dagen bij Alfa Accountants is er elke maandag aan het onderzoek gewerkt. Resultaten zijn verzameld en er werd gerekend met de gegevens. De deadline voor het onderzoeksrapport is op maandag 12 juni.

De planning was realistisch. Er was voldoende tijd om het onderzoek af te ronden. Alle materialen die nodig waren voor het onderzoek waren al in het bezit van de onderzoeker. Er was geen budget nodig voor het onderzoeken. De onderzoeker heeft regelmatig contact houden met de afstudeerdocent Jan Breembroek, bij vragen kon er altijd contact opgenomen worden. Er is regelmatig contact geweest voor het inleveren van het vooronderzoek en het afstudeerwerkstuk.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek behandeld. De resultaten worden behandeld door middel van vier paragrafen, in elke paragraaf worden de resultaten van een bedrijf verwerkt.

4.1 Wat zijn de bestaande situaties van de melkveebedrijven?

In deze paragraaf worden de bestaande situaties van de vier melkveebedrijven toegelicht. De gegevens worden uit de Gecombineerde opgave van 2022 gehaald.

4.1.1 Bestaande situatie melkveebedrijf in Bergentheim

Het melkveebedrijf in Bergentheim is een gangbaar melkveebedrijf. De ondernemers beschikken over 101 melkkoeien en 41 stuks jongvee. Er werd totaal 975.030 kilogram melk geproduceerd. De ondernemers beschikken over 53,49 hectare subsidiabele landbouwgrond. De melkproductie per hectare bedraagt 18.228 kilogram. Dit bedrijf wordt beschouwd als een gemiddeld bedrijf op gebied van intensiteit. De gewasverdeling ziet er als volgt uit:

- 40,94 hectare blijvend grasland
- 9,59 hectare snijmais
- 0,82 hectare tijdelijk grasland
- 2,14 hectare bufferstroken langs grasland

De koeien op het bedrijf worden minimaal 120 dagen per jaar zes uur per etmaal geweid.

4.1.2 Bestaande situatie melkveebedrijf in Coevorden

Het melkveebedrijf in Coevorden is een gangbaar melkveebedrijf. De ondernemers beschikken over 119 melkkoeien en 63 stuks jongvee. Er werd totaal 1.055.634 kilogram melk geproduceerd. De ondernemers beschikken over 42,92 hectare subsidiabele landbouwgrond. De melkproductie per hectare bedraagt 24.567 kilogram. Dit bedrijf wordt beschouwd als een intensief bedrijf. De gewasverdeling ziet er als volgt uit:

- 4,95 hectare consumptieaardappelen
- 10,44 hectare blijvend grasland
- 22,34 hectare tijdelijk grasland
- 3,47 hectare snijmais.
- 1,72 hectare bufferstroken langs grasland

De koeien op het bedrijf worden niet geweid.

4.1.3 Bestaande situatie melkveebedrijf in Hellendoorn

Het melkveebedrijf in Hellendoorn is een gangbaar melkveebedrijf. De ondernemers beschikken over 50 melkkoeien en 19 stuks jongvee. Er werd totaal 441.548 kilogram melk geproduceerd. De ondernemers beschikken over 42,31 hectare subsidiabele landbouwgrond. De melkproductie per hectare bedraagt: 10.392 kilogram. Dit bedrijf wordt beschouwd als een extensief bedrijf. De gewasverdeling ziet er als volgt uit:

- 6,76 hectare consumptieaardappelen
- 20,81 hectare blijvend grasland
- 5,42 hectare tijdelijk grasland
- 7,81 hectare snijmais
- 1,69 hectare bufferstroken langs grasland

De koeien op het bedrijf worden minimaal 120 dagen per jaar zes uur per etmaal geweid.

4.1.4 Bestaande situatie melkveebedrijf in Diffelen

Het melkveebedrijf in Diffelen is een gangbaar melkveebedrijf. De ondernemers beschikken over 93 melkkoeien en 39 stuks jongvee. Er werd totaal 820.750 kilogram melk geproduceerd. De ondernemers beschikken over 59,64 hectare subsidiabele landbouwgrond. Ook beschikken de ondernemers over 0,34 hectare blijvend bos, dit bos wordt niet meegenomen om de intensiteit te bepalen. De melkproductie per hectare bedraagt 13.762 kilogram. Dit bedrijf wordt beschouwd als een extensief bedrijf. De gewasverdeling ziet er als volgt uit:

- 28,13 hectare blijvend grasland
- 8,94 hectare natuurlijk grasland
- 8,48 hectare snijmais
- 11,70 hectare tijdelijk grasland
- 2,39 hectare bufferstroken langs grasland
- 0,34 hectare bos

De koeien op het bedrijf worden minimaal 120 dagen per jaar zes uur per etmaal geweid.

De onderzoeker was achteraf gezien in gesprek gegaan met de ondernemers van de vier melkveebedrijven om te vragen als er bepaalde redenen waren voor de teeltkeuzes, er zat namelijk variatie in de gewaskeuzes.

4.2 Hoe scoort het bedrijf in de uitgangssituatie?

In deze paragraaf wordt beschreven welke veranderingen de ondernemers moeten verrichten om de basispremie te behalen. Wanneer de ondernemer voldoet aan de eisen voor de basispremie, zijn er voor de premie geen veranderingen nodig.

4.2.1 Melkveebedrijf in Bergentheim

In de bestaande situatie van het melkveebedrijf in Bergentheim is de basispremie behaald, zie Bijlage 3. Door de bestaande eco-activiteiten wordt er voldaan aan de eco-premie zilver. Het totaalbedrag aan GLB-premies bedraagt 19.330 euro bij de bestaande situatie. Dit bedrag bestaat per hectare uit 261,38 euro basispremie en 100 euro eco-premie. Het bedrijf scoort goed op de elementen blijvend grasland en weidegang, hier worden veel punten mee behaald.

4.2.2 Melkveebedrijf in Coevorden

In de bestaande situatie van het melkveebedrijf in Coevorden is de basispremie behaald, zie Bijlage 4. Met de huidige eco-activiteiten wordt er geen eco-premie behaald. Het totaalbedrag aan GLB-premies bedraagt 11.645 euro bij de bestaande situatie. Dit bedrag bestaat per hectare uit 271,33 basispremie. Het bedrijf scoort slechter doordat er veel tijdelijk grasland is, ook worden de koeien niet geweid.

4.2.3 Melkveebedrijf in Hellendoorn

In de bestaande situatie van het melkveebedrijf in Hellendoorn is de basispremie behaald, zie Bijlage 5. Met de huidige eco-activiteiten wordt er voldaan aan de eco-premie goud. Het totaalbedrag aan GLB-premies bedraagt 19.973 euro bij de bestaande situatie. Dit bedrag bestaat per hectare uit 272,05 euro basispremie en 200 euro eco-premie. Het bedrijf scoort goed op de elementen blijvend grasland en weidegang, hier worden veel punten mee behaald.

4.2.4 Melkveebedrijf in Diffelen

In de bestaande situatie van het melkveebedrijf in Diffelen is de basispremie behaald, zie Bijlage 6. Met de huidige eco-activiteiten wordt er voldaan aan de eco-premie goud. Het totaalbedrag aan GLB-premies bedraagt 27.412 euro bij de bestaande situatie. Dit bedrag bestaat per hectare uit 257,01 euro basispremie en 200 euro eco-premie. Het bedrijf scoort goed op de elementen blijvend grasland, natuurlijk grasland en weidegang, hier worden veel punten mee behaald.

4.3 Welke extra maatregelen kunnen genomen worden om in de categorie brons, zilver of goud te komen?

In deze paragraaf wordt beschreven welke maatregelen de ondernemers kunnen nemen om in de categorie brons, zilver of goud te komen. Er zullen een aantal ondernemers zijn die al in brons, zilver of goud zitten bij de huidige situatie, voor deze ondernemers zullen er minder veranderingen plaatsvinden.

4.3.1 Melkveebedrijf in Bergentheim

Met de huidige bedrijfsvoering voldoen de ondernemers van het melkveebedrijf in Bergentheim aan de eisen voor categorie zilver. De ondernemers kunnen voor meer eco-activiteiten kiezen waardoor er wordt voldaan aan de eisen voor categorie goud. De eisen voor klimaat, bodem, water, landschap en biodiversiteit zijn gehaald, alleen het totaalbedrag voor eco-premie goud wordt niet gehaald. De ondernemers krijgen de premie van goud wanneer er een totaalbedrag aan eco-premies van 10.698 euro gerealiseerd wordt. Momenteel is de eco-premie van de ondernemers 9.245, zie Bijlage 3. Om het bedrag te halen kan er 0,70 hectare maisland braak worden gelegd, dit houdt in dat er geen gewas geteeld mag worden. In Bijlage 7 is te zien dat dit bereikt kan worden door op perceel 13 van 5,83 hectare maisland naar 5,13 hectare maisland te gaan. Vervolgens kan op perceel 21 voor 0,70 hectare groene braak gekozen worden. De gemaakte keuzes voor braaklegging is tot stand gekomen doordat de ondernemer dan zo weinig mogelijk aan de bestaande situatie hoeft aan te passen.

4.3.2 Melkveebedrijf in Coevorden

Met de huidige bedrijfsvoering voldoen de ondernemers van het melkveebedrijf in Coevorden niet aan de eisen van de eco-premies, alleen de basispremie is behaald. De ondernemers kunnen voor meer eco-activiteiten kiezen waardoor er wordt voldaan aan de eisen van de categorieën brons, zilver en goud. De eisen voor bodem, water, landschap en biodiversiteit zijn gehaald voor de categorie brons. De eis voor de categorie klimaat is niet gehaald voor de categorie brons. De huidige waarde van de eco-activiteiten bedraagt bij de huidige situatie 5.990 euro, dit is voldoende voor zilver. Als aan de eisen voor goud wordt voldaan, kan het een bedrag van 8.784 euro opleveren, zie Bijlage 8. De ondernemers zullen dan eerst een aantal punten moeten behalen voor de eco-activiteit klimaat.

Allereerst kunnen de ondernemers ervoor kiezen om het perceel met consumptieaardappelen te voorzien van een 4,95 hectare groenbedekking na de teelt, dit levert twee punten per hectare op. Ook kan er in perceel twaalf 2,36 hectare gras-klover gezaaid worden, dit levert vier punten per hectare op. Wanneer de ondernemers deze twee eco-activiteiten toepassen, zijn er voldoende punten voor de eco-premie zilver.

De ondernemers kunnen ook kiezen om in goud te komen. Het eco-premie bedrag zit nu op het niveau zilver, dit moet verhoogd worden. De eco-activiteit groene braak levert een hoge waarde op per hectare. De ondernemers zouden het maisland perceel moeten aanpassen, 1,07 hectare hiervan moet groene braak worden om aan de eis van categorie goud te voldoen. De keuze voor groenbedekking en gras-klover zijn gemaakt doordat deze veranderingen makkelijk toepasbaar zijn voor de ondernemers. Door deze veranderingen komen de ondernemers snel in de categorie zilver doordat deze veranderingen veel punten opleveren. De keuze voor braaklegging is gemaakt omdat dit de snelste vooruitgang boekt, het levert immers de grootste waarde op.

4.3.3 Melkveebedrijf in Hellendoorn

Met de huidige bedrijfsvoering voldoen de ondernemers van het melkveebedrijf in Hellendoorn aan de eisen van de eco-premies brons, zilver en goud. Er zijn dus geen veranderingen nodig in de bedrijfsvoering, zie bijlage 5.

4.3.4 Melkveebedrijf in Diffelen

Met de huidige bedrijfsvoering voldoen de ondernemers van het melkveebedrijf in Diffelen aan de eisen van de eco-premies brons, zilver en goud. Er zijn dus geen veranderingen nodig in de bedrijfsvoering, zie Bijlage 6.

4.4 Wat zijn de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes?

In deze paragraaf wordt beschreven welke financiële gevolgen de afzonderlijke keuzes hebben voor de ondernemers.

4.4.1 Melkveebedrijf in Bergentheim

De ondernemers van het melkveebedrijf in Bergentheim kunnen van de eco-premie zilver naar goud gaan, om dit te behalen zal er 0,70 hectare maisland braak gelegd worden. De financiële gevolgen zien er als volgt uit per 0,70 hectare:

Kosten

- Aankoop 0,70 hectare snijmais ter waarde van 2.324 euro.
- Afvoeren 38,5 kuub drijfmest ter waarde van 577,5 euro.

Opbrengsten

- Geen teeltkosten van snijmais ter waarde van 1.060,50 per 0,70 hectare.
- Extra GLB-premie ter waarde van 100 euro per hectare voor alle subsidiabele landbouwgrond.

De kosten en opbrengsten zijn gebaseerd uit het Handboek snijmais (van Schooten, 2019) en afgestemd met de bedrijfskundigen van Alfa Accountants. Het braak leggen van het perceel heeft geen kosten, alle natuurlijke plantopkomsten zijn voldoende. Wanneer de ondernemers de extra eco-activiteiten gaan verrichten zal er een financieel voordeel zijn van totaal 3.508 ten opzichte van de eco-premie zilver. Het financiële voordeel is berekend door de kosten van de opbrengsten af te halen. Deze kosten en opbrengsten zijn een meerwaarde ten opzichte van de premie zilver.

4.4.2 Melkveebedrijf in Coevorden

De ondernemers van het melkveebedrijf in Coevorden kunnen van de basispremie naar de eco-premie zilver gaan. Om deze premie te behalen zullen de ondernemers 4,95 hectare consumptieaardappelen moeten voorzien van een groenbedekking na de teelt. Ook moet er dan 2,36 hectare gras-klover gezaaid worden. De financiële gevolgen zien er als volgt uit:

Kosten

- Aankoop klover ter waarde van 146,50
- Aankoop Italiaans raaigras groenbemester ter waarde van 300 euro

Opbrengsten

- Extra GLB-premie ter waarde van 100 euro per hectare voor alle subsidiabele landbouwgrond.

De kosten van klover zijn opgezocht bij Barenbrug (Barenbrug, 2023). De kosten van Italiaans raaigras zijn opgezocht bij Voerwaarts (Voerwaarts, 2023). Wanneer de ondernemers de extra eco-activiteiten gaan verrichten zal er een financieel voordeel zijn van 3.845,50 euro ten opzichte van de basispremie.

De ondernemers kunnen ook kiezen om voor de eco-premie goud te gaan, dan zijn er meerdere aanpassingen nodig. De financiële gevolgen zien er als volgt uit:

Kosten

- Aankoop klover ter waarde van 146,50.
- Aankoop Italiaans raaigras groenbemester ter waarde van 300 euro.
- Aankoop 1,07 hectare snijmais ter waarde van 3552,40 euro.
- Afvoeren 58,85 kuub drijfmest ter waarde van 882,75euro.

Opbrengsten

- Extra GLB-premie ter waarde van 100 euro per hectare voor alle subsidiabele landbouwgrond.
- Geen teeltkosten van snijmais ter waarde van 1.621,05 per 1,07 hectare.

Wanneer de ondernemers de extra eco-activiteiten gaan verrichten zal er een financieel voordeel behaald worden van 1.031,40 euro ten opzichte van de basispremie. Het is voor dit bedrijf financieel aantrekkelijker om de eco-premie zilver te behalen dan de eco-premie goud.

4.4.3 Melkveebedrijven in Hellendoorn en Diffelen

De melkveebedrijven in Hellendoorn en Diffelen scoren beiden zonder aanpassingen al eco-premie goud. Er zijn voor deze bedrijven geen financiële voordelen te behalen met aanpassingen van het bedrijf.

5. Discussie

Het doel van het onderzoek is om de ondernemers een inzicht te geven welke impact de keuze voor brons, zilver of goud heeft voor de winstgevendheid. Door de hoofd- en deelvragen te beantwoorden zal de doelstelling beantwoord worden.

Allereerst is er gekeken naar de bestaande situatie van de vier melkveebedrijven. In dit onderzoek is gekozen voor een intensief bedrijf, een gemiddeld bedrijf en twee extensieve bedrijven.

Bij de vier bedrijven is er gekeken naar het aantal kilogrammen melk per hectare, het aantal hectares grond in beheer, het percentage grasland, is het een biologisch of gangbaar veehouderijbedrijf en doen de ondernemers aan weidegang. Het is voor de lezers van het onderzoek goed om een beeld te krijgen van het bedrijf, maar voor het onderzoek heeft het niet per definitie een meerwaarde gehad om deze onderdelen te weten. Alleen de intensiteit was achteraf gezien voldoende geweest.

Ook is er gekeken naar hoe het bedrijf scoort in de uitgangssituatie. Het bedrijf in Bergentheim behaalde de eco-premie zilver. Het bedrijf in Coevorden behaalde alleen de basispremie. De bedrijven in Hellendoorn en Duffelen behaalden de eco-premie goud, dit waren ook de twee extensieve bedrijven. Er is nu een duidelijk beeld van de geteelde gewassen bij de melkveebedrijven.

Als derde is er gekeken naar de extra maatregelen die de ondernemers kunnen nemen om in de categorie brons, zilver of goud te komen. De twee extensieve melkveebedrijven kwamen rechtstreeks in goud, er zijn hierbij geen extra maatregelen nodig. Het melkveebedrijf in Bergentheim kan 0,70 hectare maisland braak laten liggen om de premie goud te ontvangen. Het melkveebedrijf in Coevorden heeft meerdere aanpassingen nodig. Om in de categorie goud te komen zal er 4,95 hectare aardappelland voorzien moeten zijn van groenbedekking, er moet 2,36 hectare gras-klover gezaaid worden en er moet 1,07 hectare maisland braak gelegd worden. Deze maatregelen zijn bedacht door de onderzoeker, wel is er goed gekeken naar een logische maatregel waarbij veel punten te behalen zijn. Er zijn echter meerdere oplossingen mogelijk, niet alle maatregelen zijn nu in beeld gebracht.

Als laatst is er gekeken naar de financiële gevolgen van de afzonderlijke keuzes. Ook hierbij waren er geen gevolgen voor de extensieve bedrijven doordat er geen maatregelen genomen zijn. Bij de bedrijven in Bergentheim en Coevorden werd duidelijk dat de extra maatregelen zorgen voor extra opbrengsten. De ondernemers hebben nu een duidelijk beeld van de eventuele kosten en opbrengsten.

De gegevens uit het onderzoek zijn betrouwbaar, omdat deze zijn overgenomen uit de database van Alfa Accountants. Ook is het Excelmodel afkomstig van Alfa Accountants. Om een nog betrouwbaarder onderzoek te krijgen zouden er meer bedrijven onderzocht moeten worden, zodat de waaier aan resultaten groter wordt. Elk extra bedrijf geeft meer inzicht in de mogelijkheden van het nieuwe GLB. Intensiteit, weidegang en biologisch versus gangbaar zijn factoren die de score op eco-premies sterk beïnvloeden.

Het GLB-beleid kan in de toekomst een positieve invloed hebben op de inkomens van melkveehouders. Ook zal de duurzaamheid van de Nederlandse landbouw omhoog gaan wanneer de ondernemers goed bezig gaan met het GLB-beleid. De ondernemers krijgen dus een hoger inkomen en er wordt voldaan aan de eisen van de overheid, namelijk een duurzame landbouw in Nederland.

6. Conclusie en aanbevelingen

Het doel van dit onderzoek is om een antwoord te krijgen op de hoofdvraag: “Wat is de financiële impact van de keuze voor brons, zilver of goud op de winstgevendheid van het melkveebedrijf?”

6.1 Conclusie

In deze paragraaf zal per deelvraag de conclusie gegeven worden. Als laatste wordt de hoofdvraag beantwoord.

Deze vier bedrijven zijn gekozen doordat er geselecteerd is op intensiteit. Er zijn twee extensieve bedrijven, een gemiddeld bedrijf en een intensief bedrijf geselecteerd. Hierna volgt de conclusie per bedrijf.

Het melkveebedrijf in Bergentheim is een gangbaar melkveebedrijf met 101 melkkoeien en 41 stuks jongvee. De ondernemers beschikken over 53,49 hectare subsidiabele landbouwgrond. De intensiteit bedraagt 18.228 kilogram melk per hectare. Dit bedrijf wordt beschouwd als een gemiddeld bedrijf op gebied van intensiteit. In de uitgangspositie ontvangt dit bedrijf de basispremie met daarbij de eco-premie zilver. Het bedrag bestaat per hectare uit 261,38 euro basispremie en 100 euro eco-premie. Het bedrijf zal een aantal veranderingen moeten ondergaan om eco-premie zilver te vervangen voor eco-premie goud. Er zal 0,70 hectare maisland braak gelegd worden, dit houdt in dat er geen gewas geteeld mag worden. Het bedrijf kan met enkele veranderingen van de eco-premie zilver naar de eco-premie goud gaan. De extra kosten zijn totaal 2.901,50 euro en de extra opbrengsten zijn totaal 6.409,50 euro. Het financiële voordeel bedraagt totaal 3.508 euro ten opzichte van de eco-premie zilver.

Het melkveebedrijf in Coevorden is een gangbaar melkveebedrijf met 119 melkkoeien en 63 stuks jongvee. De ondernemers beschikken over 42,92 hectare subsidiabele landbouwgrond. De intensiteit bedraagt 24.567 kilogram per hectare. Dit bedrijf wordt beschouwd als een intensief bedrijf. In de uitgangspositie ontvangt dit bedrijf de basispremie, er wordt geen eco-premie behaalt. Het bedrag bestaat per hectare uit 271,33 euro basispremie. Het bedrijf zal een aantal veranderingen moeten ondergaan om de eco-premie zilver te behalen. De eis voor het doel klimaat is niet behaald voor de categorie brons, echter zit de waarde van de huidige eco-activiteiten op eco-premie zilver. Er zal op het perceel met 4,95 hectare consumptieaardappelen groenbedekking plaatsvinden ook zal er 2,36 hectare gras-klover gezaaid worden. Bij het toepassen van deze twee eco-activiteiten zijn er voldoende punten behaald voor de eco-activiteit zilver. Om de eco-premie goud te behalen zal er ook 1,07 hectare maisland braak gelegd worden. Het bedrijf kan een aantal veranderingen uitvoeren om van de basispremie naar de eco-premie zilver te gaan. De extra kosten zijn totaal 446,50 euro en de extra opbrengsten zijn totaal 4.292 euro. Het financiële voordeel bedraagt totaal 3.845,50 euro ten opzichte van de basispremie. Ook kunnen er een aantal veranderingen uitgevoerd worden om van de basispremie naar de eco-premie goud te gaan. De extra kosten zijn totaal 4.881,65 euro en de extra opbrengsten zijn totaal 5.913,05 euro. Het financiële voordeel bedraagt totaal 1.031,40 euro ten opzichte van de basispremie. Het is voor dit bedrijf financieel aantrekkelijker om de eco-premie zilver te behalen dan de eco-premie goud.

Het melkveebedrijf in Hellendoorn is een gangbaar melkveebedrijf met 50 stuks melkkoeien en 19 stuks jongvee. De ondernemers beschikken over 42,31 hectare subsidiabele landbouwgrond. De intensiteit bedraagt 10.392 kilogram per hectare. Dit bedrijf wordt beschouwd als een extensief bedrijf. In de uitgangshouding ontvangt dit bedrijf basispremie met daarbij de eco-premie goud. Het bedrag bestaat per hectare uit 272,05 euro basispremie en 200 euro eco-premie.

Het melkveebedrijf in Duffelen is een gangbaar melkveebedrijf met 93 melkkoeien en 39 stuks jongvee. De ondernemers beschikken over 59,64 hectare subsidiabele landbouwgrond. De intensiteit bedraagt 13.762 kilogram melk per hectare. Dit bedrijf wordt beschouwd als een extensief bedrijf. Dit bedrijf ontvangt in de uitgangshouding de basispremie met daarbij de eco-premie goud. Het bedrag bestaat per hectare uit 257,01 euro basispremie en 200 euro eco-premie.

Het melkveebedrijf in Hellendoorn en Duffelen hebben geen financiële gevolgen doordat er geen veranderingen aangebracht zijn.

In het algemeen zou geconcludeerd kunnen worden dat bedrijven die zelfvoorzienend zijn met ruwvoer en die beweiden, vaak al zonder aanpassingen in de categorie goud scoren.

Voor bedrijven die in de uitgangshouding niet hoog scoren is het zeker aantrekkelijk te onderzoeken met welke veranderingen er in een hoge eco-categorie gescoord kan worden.

6.2 Aanbevelingen

Aan de hand van de resultaten en conclusies uit het onderzoek worden een aantal aanbevelingen gegeven voor de ondernemers.

Voor het melkveebedrijf in Bergentheim is het verstandig om de extra eco-regeling toe te passen, de eco-premie goud wordt hierdoor behaald. Er wordt een financieel voordeel behaald van 3.508 euro.

Voor het melkveebedrijf in Coevorden is het verstandig om de extra eco-regeling toe te passen waardoor de eco-premie zilver behaald wordt. Er wordt een financieel voordeel behaald van 3.845,50 euro.

Voor de melkveebedrijven in Hellendoorn en Diffelen is het verstandig om door te gaan op de huidige manier. De eco-premie goud wordt namelijk gehaald. Het is raadzaam voor deze ondernemers om bij veranderingen in de bedrijfsopzet eerst na te gaan welke gevolgen dat zou hebben voor de GLB-premies. De ontvangen bedragen kunnen namelijk fors lager uitpakken als niet aan de eisen van premie goud wordt voldaan.

GLB adviseurs zouden ondernemers kunnen adviseren om veel blijvend grasland te houden. Blijvend grasland levert punten op en tijdelijk grasland niet. Ook zou weidegang een advies kunnen zijn. Alle landbouwers in Nederland zouden de eigen situatie in beeld moeten brengen, dit kan gemakkelijk gedaan worden met het model op de RVO site. Er kan dan gemakkelijk gekeken welke veranderingen er toegepast kunnen worden. De veranderingen kunnen in beeld gebracht worden, het financiële plaatje kan hierdoor berekend worden.

Ook is het een aanbeveling voor de bedrijfsadviseurs om de ondernemers te attenderen op de mogelijke gevolgen van mutaties in de bedrijfsopzet voor het bedrijfsinkomen.

Bibliografie

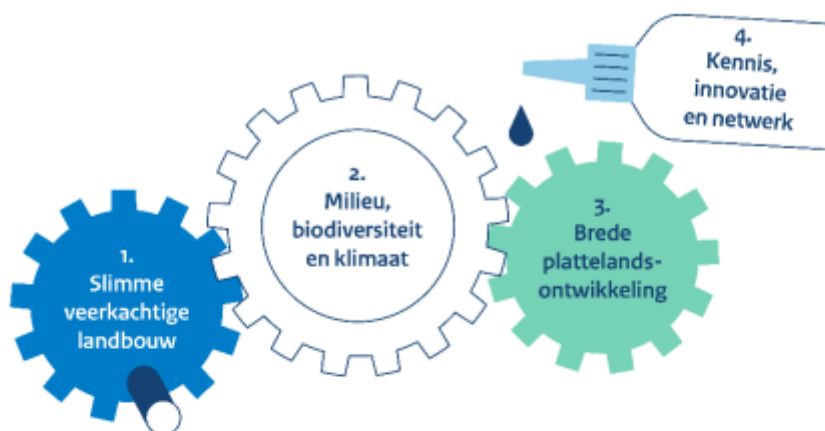
- Arvalis. (2022, Juli 26). Het nieuwe GLB: minimumaandeel niet-productief areaal als verplichting. Arvalis. Opgehaald van <https://www.arvalis.nl/het-nieuwe-glb-minimumaandeel-niet-productief-areaal-als-verplichting/#:~:text=Het%20nieuwe%20Gemeenschappelijk%20Landbouwbeleid%20%28GLB%29%20gaat%20per%201,landbouw%20te%20verduurzamen%20door%20toekomstbestendig%20boeren%20te%20be>
- Barenbrug. (2023, Juni). *Quartet*. Opgehaald van Barenbrug: <https://webshop.barenbrug.nl/produkt/quartet>
- CLO. (2022, Mei 3). *Agrarisch grondgebruik*. Opgehaald van Compendium voor de Leefomgeving: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl2119-agrarisch-grondgebruik->
- CLO. (2022, Maart 24). *Biodiversiteit*. Opgehaald van Compendium voor de Leefomgeving: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1479-boerenlandvogels>
- Europa Nu. (2023). *Landbouwbeleid*. Opgehaald van Europa-nu: https://www.europa-nu.nl/id/vg9pir5eze8o/landbouwbeleid_glb
- Geboers, D. (2023). *BAS*. Wageningen: Alfa Accountants en Adviseurs.
- Lox, S., Rijnksk, R., van der Star, M., & Timmers, R. (2021, Maart). Vernieuwde beleidsaandacht voor het platteland. *Terug naar het platteland*. Groningen: University of Groningen.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2022, November 2). *Basispremie en extra betaling eerste 40 hectare 2023*. Opgehaald van RVO: <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/basispremie-en-extra-betaling>
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2022, Februari 3). *Blijvend grasland 2022*. Opgehaald van RVO: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/vergroeningsbetaling-2022/blijvend-grasland-2022>
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2022, Maart 2). *onditionaliteiten GLB 2023*. Opgehaald van RVO: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/glb-2023/conditionaliteiten>
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2023). *Subsidies Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)*. Opgehaald van Ondernemersplein.kvk: <https://ondernemersplein.kvk.nl/subsidies-gemeenschappelijk-landbouwbeleid-glb/#:~:text=Het%20doel%20van%20het%20GLB,basispremie%20voor%20elke%20hectare%20grond>
- Schouten, C. (2022, Oktober 3). *Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027*. Den Haag, Nederland.
- van den Hengel, J. (2022). *Gecombineerde opgave*. Opgehaald van Alfa Accountants & Adviseurs: <https://www.alfa.nl/gecombineerde--opgave>
- van Dijk, W., Clevering, O., & van der Schans, D. (2003). *Effecten bufferstroken op de kwaliteit van oppervlaktewater in Noord-Brabant*. Wageningen: Wageningen UR - Agrotechnology and Food Innovations B.V.
- van Doorn, A. (2017, September). *Het Europese landbouwbeleid en biodiversiteit*. Wageningen, Nederland.

van Schooten, H. (2019, December). Handboek Snijmais. Wageningen.

Voerwaarts. (2023, juni). *Italiaans raaigras*. Opgehaald van Kalvervoer.nl:
<https://kalvervoer.nl/products/italiaans-raaigras-25kg-groenbemester>

Westerink - Petersen, J. (2010, April 7). Eerlijke beloning voor diensten boer. Wageningen.

Bijlage 1: hoofdoelen Europese strategisch plan verordening

1. Slimme veerkrachtige landbouw

- a. Een leefbaar landbouwinkomen en voedselzekerheid
- b. Concurrentie vermogen
- c. Positie in de waardeketen

2. Milieu, biodiversiteit en klimaat

- d. Klimaatverandering en duurzame energie
- e. Efficiënt beheer van natuurlijke hulpbronnen zoals water, bodem en lucht
- f. Bescherming van de biodiversiteit

3. Brede plattelandsontwikkeling

- g. Jonge landbouwers
- h. Ontwikkeling in plattelandsgebieden
- i. Maatschappelijke verwachtingen inzake voedsel en gezondheid, onder meer wat betreft veilig, voedzaam en duurzaam voedsel, voedselverspilling en dierenwelzijn

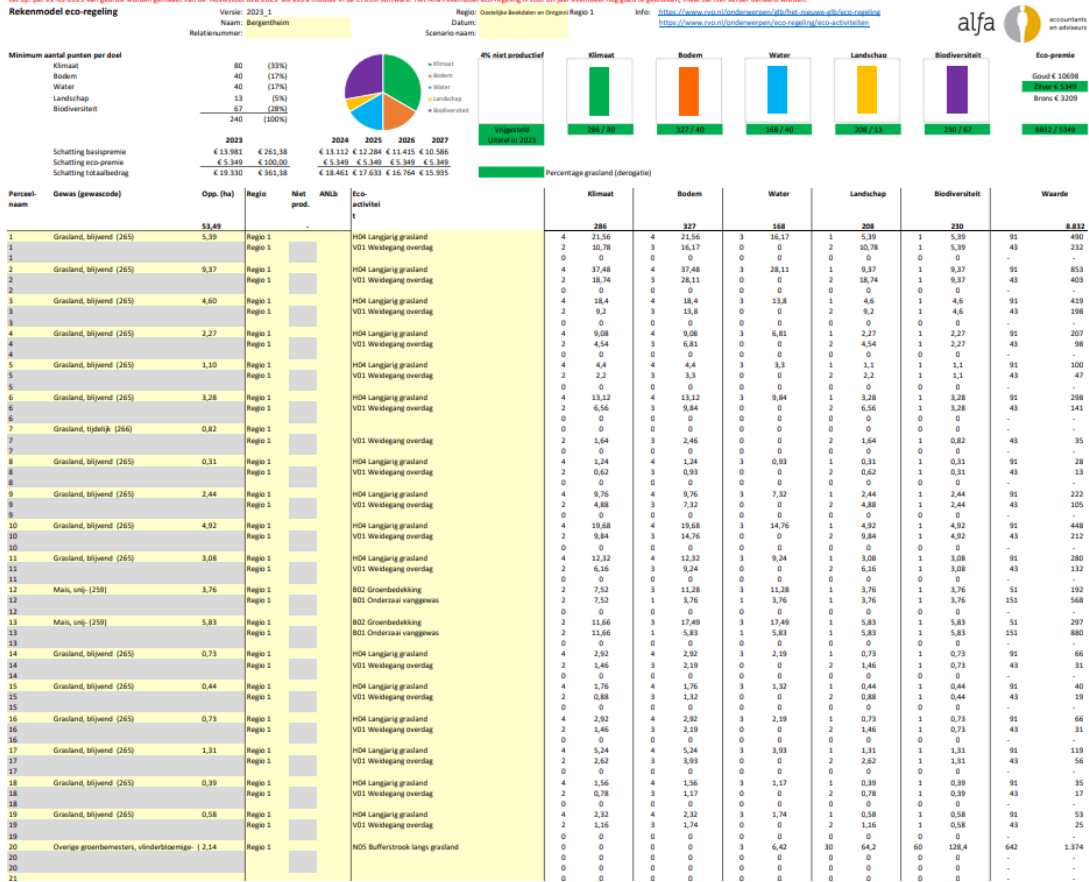
Bijlage 2: waarden en punten per eco-activiteit

NR	Maatregel						waarde (€ per ha)	
		Klimaat	Bodem &Lucht	Water	Landschap	Biodiversiteit	groep 1 regio's	groep 2 regio's
Hoofddeelt								
H01	Rustgewas	4	4	4	2	2	€ 105	€ 60
H02	Stikstofbindend gewas	3	2	0	1	1	€ 1.995	€ 2.308
H03	Meerjarige teelt	4	4	4	1	1	€ 302	€ 612
H04	Langjarig grasland	4	4	3	1	1	€ 91	€ 91
H05	Grasland met kruiden	2	4	1	3	1	€ 181	€ 181
H06	Natte teelt	3	0	0	1	2	€ 1.005	€ 1.005
H07	Vroeg ras rooigewas 1 september	2	2	4	1	1	€ 603	€ 492
H08	Vroeg ras rooigewas 1 november	0	3	0	0	0	€ 176	€ 177
H09	Grasklaver	4	4	0	1	1	€ 28	€ 28
H10	Strokenteelt	0	2	2	2	2	€ 217	€ 215
H11	Vezelgewas	4	4	4	2	3	€ 129	€ 298
Bodemgewas								
B01	Onderzaai vanggewas	2	1	1	1	1	€ 151	€ 148
B02	Groenbedekking	2	3	3	1	1	€ 51	€ 51
Teeltmaatregelen								
T01	Biologische bestrijding	0	4	2	1	2	€ 85	€ 85
Vee maatregelen								
V01	Overdag weiden	2	3	0	2	1	€ 43	€ 43
V02	Dag en nacht weiden	3	4	0	2	2	€ 43	€ 43
Niet productief landbouwgrond								
N01	Heg, haag, struweel	4	2	0	40	60	€ 4.221	€ 4.221
N02	Landschapselement hout	4	2	0	40	60	-	-
N03	Groene braak	2	4	0	10	40	€ 2.868	€ 3.961
N04	Bufferstrook met kruiden bouwland	2	4	4	30	60	€ 1.026	€ 1.026
N05	Bufferstrook langs grasland met kruiden	0	0	3	30	60	€ 642	€ 642
Duurzaam bedrijf								
D01	Biologische landbouw	4	4	2	1	2	€ 200	€ 200

Activiteiten 2023, met punten en waarden:

Bijlage 3: bestaande situatie melkveebedrijf in Bergentheim

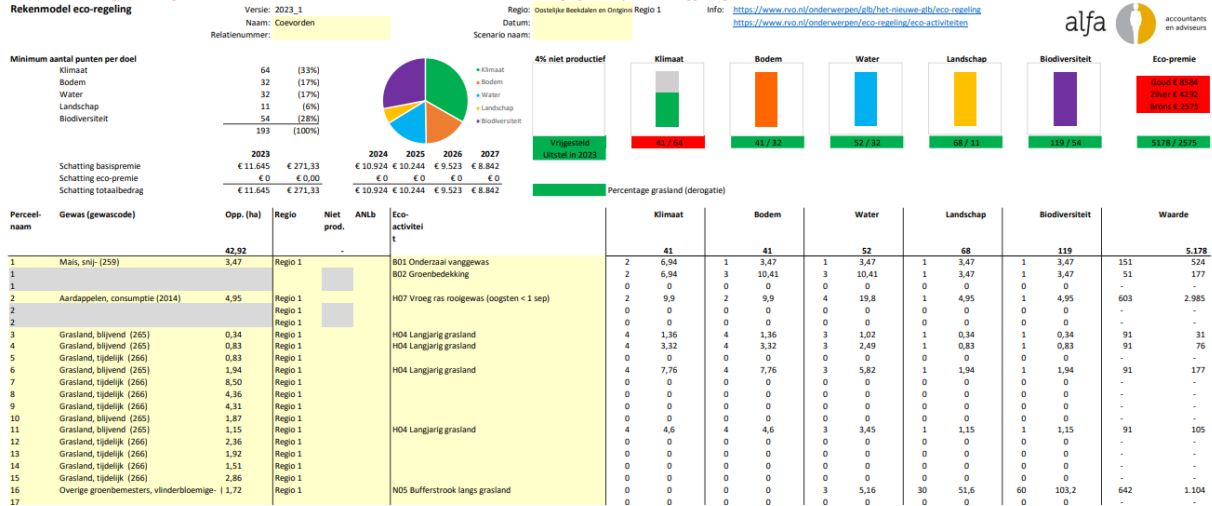
Let op: per 22-03-2023 kan gebruik worden gemaakt van de 'Adviesstof GLB 2023' als extra module in de CHECK-software. Het Alfa-rekenmodel eco-regeling is voor dit jaar eventueel nog goed te gebruiken, maar zal niet verder behandeld worden.

Bijlage 4: bestaande situatie melkveebedrijf in Coevorden

Let op: per 22-03-2023 kan gebruik worden gemaakt van de 'Adviestool GLB 2023' als extra module in de CHECK-software. Het Alfa-rekenmodel eco-regeling is voor dit jaar eventueel nog goed te gebruiken, maar zal niet verder beheerd worden.

Rekenmodel eco-regeling

Bijlage 5: bestaande situatie melkveebedrijf in Hellendoorn

Let op: per 22-03-2023 kan gebruik worden gemaakt van de 'Adviesstool GLB 2023' als extra module in de CHECK-software. Het Alfa-rekenmodel eco-regeling is voor dit jaar eventueel nog goed te gebruiken, maar zal niet verder beheerd worden.

Rekenmodel eco-regeling

Versie: 2023_1

Naam: Hellendoorn

Relatienummer:

Regio: Oostelijke Bovenland en Oostelijk Regio 1

Datum:

Scenario naam:

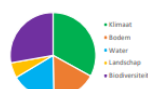
Info: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/glb/het-nieuwe-glb/eco-regeling>

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/eco-regeling/eco-activiteiten>

Minimum aantal punten per doel

Klimaat	63	(33%)
Bodem	32	(17%)
Water	32	(17%)
Landschap	11	(6%)
Biodiversiteit	53	(28%)
	191	(100%)

4% niet productief

Klimaat

Bodem

Water

Landschap

Biodiversiteit

Eco-gremie

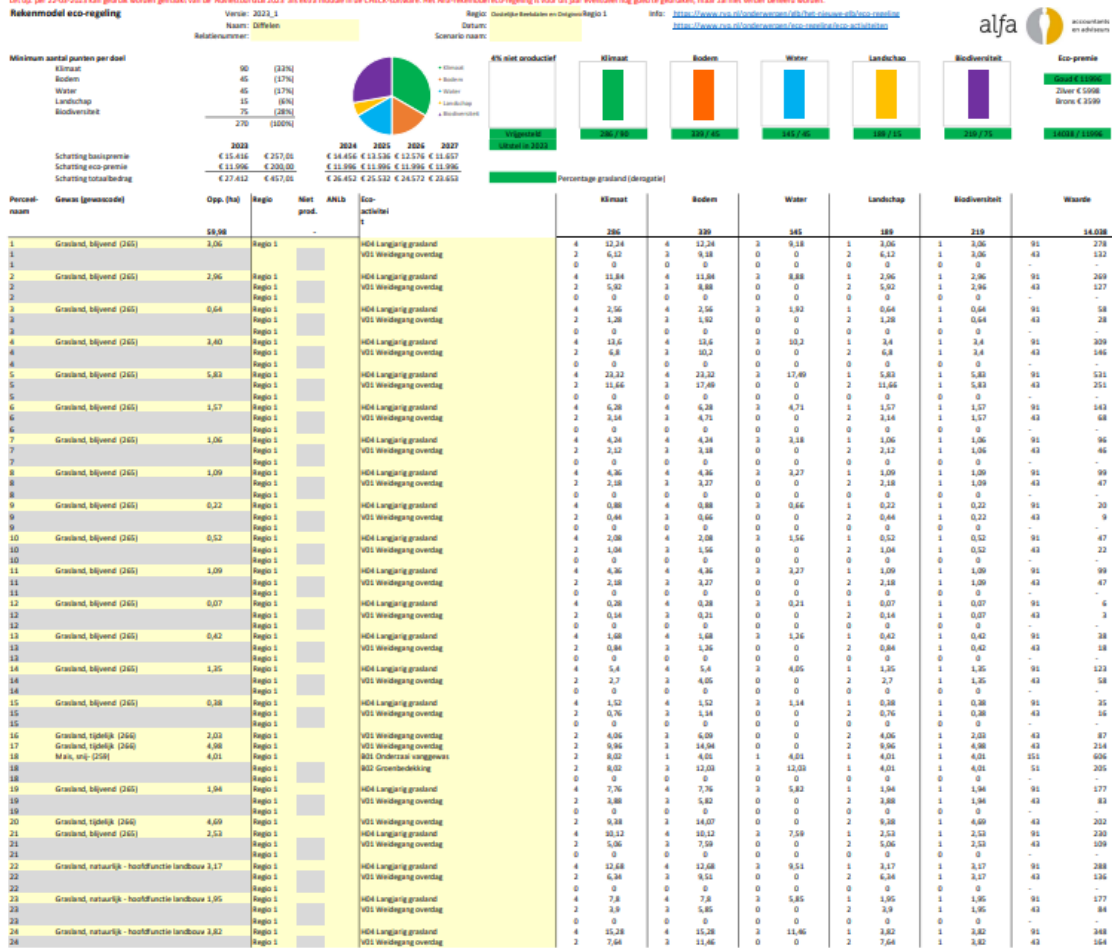
Schatting basispremie	2023	€ 11.511	€ 272,05	€ 10.798	€ 10.126	€ 9.413	€ 8.741
Schatting eco-premie		€ 8.462	€ 200,00	€ 8.462	€ 8.462	€ 8.462	€ 8.462
Schatting totaalbedrag		€ 19.973	€ 472,05	€ 19.260	€ 18.588	€ 17.875	€ 17.203

Percentage grasland (derogatie)

Perceel-naam	Gewas (gewascode)	Opp. (ha)	Regio	Niet prod.	ANLB	Eco-activiteit	Klimaat	Bodem	Water	Landschap	Biodiversiteit	Waarde				
		42,31		-			193	226	146	153	177	10.081				
1	Grasland, blijvend (265)	1,44	Regio 1			H04 Langjarig grasland	4	5,76	4	5,76	3	1,44	91	131		
1						V01 Weidegang overdag	2	2,88	3	4,32	0	2,88	1	1,44	43	62
2	Grasland, blijvend (265)	8,74	Regio 1			H04 Langjarig grasland	4	34,96	4	34,96	3	26,22	1	8,74	91	795
2						V01 Weidegang overdag	2	17,48	3	26,22	0	2,88	1	8,74	43	376
3	Grasland, tijdelijk (266)	0,45	Regio 1			V01 Weidegang overdag	2	0,9	3	1,35	0	2,09	1	0,45	43	19
4	Grasland, tijdelijk (266)	1,18	Regio 1			V01 Weidegang overdag	2	2,36	3	3,54	0	2,36	1	1,18	43	51
5	Aardappelen, consumptie (2014)	2,04	Regio 1			H07 Vroeg ras rooigewas (soorten < 1 sep)	2	4,08	2	4,08	4	8,16	1	2,04	603	1.230
5						B02 Groenbedekking	2	4,08	3	6,12	3	6,12	1	2,04	51	104
6	Mais, snij- (259)	4,49	Regio 1			B02 Groenbedekking	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
6						B01 Onderzaai vanggewas	2	8,98	3	13,47	3	13,47	1	4,49	51	229
6						B01 Onderzaai vanggewas	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
7	Mais, snij- (259)	3,32	Regio 1			B02 Groenbedekking	2	6,64	3	9,96	3	9,96	1	3,32	51	169
7						B01 Onderzaai vanggewas	2	6,64	1	3,32	1	3,32	1	3,32	151	501
8	Grasland, blijvend (265)	3,02	Regio 1			H04 Langjarig grasland	4	12,08	4	12,08	3	9,06	1	3,02	91	275
8						V01 Weidegang overdag	2	6,04	3	9,06	0	2,88	1	3,02	43	130
9	Aardappelen, consumptie (2014)	2,72	Regio 1			H07 Vroeg ras rooigewas (soorten < 1 sep)	2	5,44	2	5,44	4	10,88	1	2,72	603	1.640
9						B02 Groenbedekking	2	5,44	3	8,16	3	8,16	1	2,72	51	199
10	Grasland, tijdelijk (266)	0,91	Regio 1			V01 Weidegang overdag	2	1,82	3	2,73	0	2,88	1	0,91	43	39
11	Grasland, tijdelijk (266)	1,57	Regio 1			V01 Weidegang overdag	2	3,14	3	4,71	0	2,88	1	1,57	43	68
12	Grasland, tijdelijk (266)	1,31	Regio 1			V01 Weidegang overdag	2	2,62	3	3,93	0	2,62	1	1,31	43	56
13	Grasland, blijvend (265)	5,23	Regio 1			H04 Langjarig grasland	4	20,92	4	20,92	3	15,69	1	5,23	91	476
13						V01 Weidegang overdag	2	10,46	3	15,69	0	2,88	1	5,23	43	225
14	Grasland, blijvend (265)	1,80	Regio 1			H04 Langjarig grasland	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
14						V01 Weidegang overdag	4	7,2	4	7,2	3	5,4	1	1,8	91	164
15	Grasland, blijvend (265)	0,11	Regio 1			V01 Weidegang overdag	2	3,6	3	5,4	0	2,88	1	1,8	43	77
15						H04 Langjarig grasland	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
16	Aardappelen, consumptie (2014)	2,00	Regio 1			H07 Vroeg ras rooigewas (soorten < 1 sep)	4	0,44	4	0,44	3	0,33	1	0,11	91	10
16						B02 Groenbedekking	2	0,22	3	0,33	0	2,58	1	0,22	43	12
17	Grasland, blijvend (265)	0,29	Regio 1			V01 Weidegang overdag	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
17						H04 Langjarig grasland	4	1,16	4	1,16	3	0,87	1	0,29	91	26
17						V01 Weidegang overdag	2	0,58	3	0,87	0	2,58	1	0,29	43	12
18	Overige groenbesteders, vlinderbloemige- (1,69		Regio 1			N05 Bufferstrook langs grasland	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
18							0	0	0	0	3	50,7	60	101,4	642	1.085
19							0	0	0	0	0	0	0	0	-	-

Bijlage 6: bestaande situatie melkveebedrijf in Diffelen

Let op: per 12-09-2023 kan gebruik worden gemaakt van de 'Advies tool GJB 2023' als extra module in de CHICK software. Het AFV-nalemsmodel eco-regeling is voor dit jaar eventueel nog goed te gebruiken, maar zal niet verder behandeld worden.

Het nieuwe GJB is nog in ontwikkeling. Uitgangspunten kunnen nog wijzigen. Je kunt daarom geen rechten ontleen aan deze berekening.

24	Maa, enj- (258)	4,47	Regio 1	-	-	H01 Onderzaai vooigewas	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-	-
25			Regio 1	-	-	H02 Groenbeldkilling	2 8,94	1 4,47	1 4,47	1 4,47	1 4,47	151 675	
26			Regio 1	-	-	H03 Groenbeldkilling	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	151 675	
27	Overige groenbeldmedien, vinderbloemige- (2,39)	0,34	Regio 1	-	-	H04 Groenbeldkilling	2 4,78	4 9,56	0 0	10 23,9	40 95,4	2.868 6.855	
28	Box, bijveld, met heupplanten (199)	0,34	Regio 1	-	-	H05 Landbouwplanten hout	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-	-
29			Regio 1	-	-		0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-	-

Bijlage 7: extra maatregelen melkveebedrijf in Bergentheim

Let op: per 23-03-2023 kan gebruik worden gemaakt van de 'Individueel GLB 2023' als extra module in de CHCEK-software. Het Alfa-rekenmodel eco-regeling is voor dit jaar eveneens nog goed te gebruiken, maar zal niet verder behouden worden.

Rekenmodel eco-regeling

Perceel- naam	Gewas (gewascode)	Opp. (ha)	Regio	Niet prod.	ANLB	Eco- activiteit n	Klimaat	Bodem	Water	Landschap	Biodiversiteit	Waarde
1	Grasland, blijvend (245)	5,39	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 21,54	4 21,56	3 16,17	1 5,39	1 5,39	91 490
1			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 10,78	2 10,78	0 0	2 10,78	1 5,39	43 232
2	Grasland, blijvend (245)	9,37	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 37,48	4 37,48	3 28,11	1 9,37	1 9,37	91 853
2			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 18,74	2 18,74	0 0	2 18,74	1 9,37	43 403
3	Grasland, blijvend (245)	4,60	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 18,4	4 18,4	3 13,8	1 4,6	1 4,6	91 419
3			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 9,2	2 9,2	0 0	2 9,2	1 4,6	43 198
4	Grasland, blijvend (245)	3,27	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 10,08	4 10,08	3 6,81	1 3,27	1 3,27	91 207
4			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 4,54	2 4,54	0 0	2 4,54	1 2,77	43 98
5	Grasland, blijvend (245)	1,10	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 4,4	4 4,4	3 3,3	1 1,1	1 1,1	91 100
5			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 2,2	2 2,2	0 0	2 2,2	1 1,1	43 47
6	Grasland, blijvend (245)	3,28	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 13,12	4 13,12	3 9,84	1 3,28	1 3,28	91 298
6			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 6,56	2 6,56	0 0	2 6,56	1 3,28	43 141
7	Grasland, tijdelijk (246)	0,82	Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 1,64	2 1,64	0 0	2 1,64	1 0,82	43 25
7			Regio 1				0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-
8	Grasland, blijvend (245)	0,31	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 1,24	4 1,24	3 0,93	1 0,31	1 0,31	91 28
8			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 0,62	2 0,62	0 0	2 0,62	1 0,31	43 13
9	Grasland, blijvend (245)	2,44	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 9,76	4 9,76	3 7,32	1 2,44	1 2,44	91 222
9			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 4,88	2 4,88	0 0	2 4,88	1 2,44	43 105
10	Grasland, blijvend (245)	4,92	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 19,68	4 19,68	3 14,76	1 4,92	1 4,92	91 448
10			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 9,84	2 9,84	0 0	2 9,84	1 4,92	43 213
11	Grasland, blijvend (245)	2,08	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 12,32	4 12,32	3 9,24	1 3,08	1 3,08	91 280
11			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 6,16	2 6,16	0 0	2 6,16	1 3,08	43 132
12	Maai, on- (258)	3,76	Regio 1			B02 Groenbiedekking	2 7,52	2 11,28	3 11,28	1 3,76	1 3,76	51 192
12			Regio 1			B01 Onderzaai vanggewas	2 7,52	1 3,76	1 3,76	1 3,76	1 3,76	51 168
13	Maai, on- (258)	5,13	Regio 1			B02 Groenbiedekking	2 10,26	2 15,39	3 15,39	1 5,13	1 5,13	51 262
13			Regio 1			B01 Onderzaai vanggewas	2 10,26	1 5,13	1 5,13	1 5,13	1 5,13	51 775
14	Grasland, blijvend (245)	0,73	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 2,92	4 2,92	3 2,19	1 0,73	1 0,73	91 66
14			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 1,46	2 1,46	0 0	2 1,46	1 0,73	43 31
15	Grasland, blijvend (245)	0,44	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 1,76	4 1,76	3 1,32	1 0,44	1 0,44	91 40
15			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 0,88	2 0,88	0 0	2 0,88	1 0,44	43 19
16	Grasland, blijvend (245)	0,73	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 2,92	4 2,92	3 2,19	1 0,73	1 0,73	91 66
16			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 1,46	2 1,46	0 0	2 1,46	1 0,73	43 31
17	Grasland, blijvend (245)	1,31	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 5,34	4 5,34	3 3,93	1 1,31	1 1,31	91 119
17			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 2,62	2 2,62	0 0	2 2,62	1 1,31	43 56
18	Grasland, blijvend (245)	0,39	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 1,56	4 1,56	3 1,17	1 0,39	1 0,39	91 35
18			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 0,78	2 0,78	0 0	2 0,78	1 0,39	43 17
19	Grasland, blijvend (245)	0,58	Regio 1			H04 Langrijk grasland	4 2,32	4 2,32	3 1,74	1 0,58	1 0,58	91 53
19			Regio 1			V01 Weidegang overvloedig	2 1,16	2 1,16	0 0	2 1,16	1 0,58	43 25
20	Overige groenbiedekking, vinderboemige- (2,14)		Regio 1			M05 Bufferstrook langs grasland	0 0	0 0	0 0	30 64,2	60 128,4	642 1.374
20							0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-
21	Overige groenbiedekking, vinderboemige- (0,70)		Regio 1			M03 Groene braak	2 1,4	4 2,8	0 0	10 7	40 28	2.868 2.038
21							0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-
22							0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-
23							0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-
24							0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-
25							0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	-

Bijlage 8: extra maatregelen melkveebedrijf in Coevorden

Let op: per 22-03-2023 kan gebruik worden gemaakt van de 'Adviestool GLB 2023' als extra module in de CHECK-software. Het Alfa rekenmodel eco-regeling is voor dit jaar eventueel nog goed te gebruiken, maar zal niet verder beheerd worden.

